

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIII.
Štev. 126

TELEFON: UREDNIŠTVA 25-67
UPRAVE 28-67
POSTNI ČEKOVNI RAČUN 11.409

Maribor, ponedeljek 5. junija 1939

NAROCNINA NA MESEČ:
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din,
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1.—

Zaključek obiska v Berlinu

Dogodki zadnjih treh dni bivanja Nj. Vis. kneza Pavla in kneginje Olge v Berlinu in okolici — Danes popoldne ob 18. uri slavnostno slovo na postaji Lehrten — Nobenih novih obveznosti

BERLIN, 5. junija. Obisk jugoslovanskega kneza namestnika Pavla in kneginje Olge v Berlinu se danes zaključuje. Prav tako se zaključujejo tudi razna posvetovanja, ki so se vršila za časa obiska med jugoslovanskim zunanjim ministrom dr. Cincarijem-Markovičem in nemškim zunanjim ministrom von Ribbentropom. Slovo od Berlina bo prav tako veličastno, kakor je bil sprejem pretekli četrtek. Vsi berlinski listi objavljajo danes nove članke ter poročila o obisku, iz katerih veje veliko navdušenje nad prijateljskim med obema sosedoma.

SOBOTNI IZLETI.

BERLIN, 5. junija. V soboto popoldne sta se Nj. Vel. knez Pavel in kneginja Olga odpeljala iz Berlina v Potsdam, kjer je knez-namestnik položil najprej vence na grob pruskega kralja Friderika Velikega. Pred garnizijsko cerkvijo, v kateri je grobnica, se je zbrala velika množica ljudi, ki so privedli visokima gostoma navdušene ovacije. V cerkvi sta si knez in kneginja ogledala tudi razne zgodovinske znamenitosti. Nato sta gosta napravila izlet v okolico Potsdama, ob 13. sta se pa udeležila slavnostnega kosila, ki jima ga je priredil zunanji minister von Ribbentrop. Popoldne sta bila gosta pri propagandnem ministru dr. Goebbelsu, nakar sta se vrnila v Berlin.

VČERAJSNJA NEDELJA.

Včeraj ob 10.30 je obiskal grad Bellevue maršal Goering in povabil Nj. Vis. kneza Pavla in Olgo na obisk k nemškemu letalcem v Doberitzu in Gattowu. Gosta sta si v Doberitzu ogledala lovsko letalsko eskadrilo »Richthofen«, v Gattowu pa letalsko vojno akademijo. Ob 13. uri je bilo v domu akademije v Gattowu slavnostno kosilo, po kosilu pa so odšli gosti in spremljevalci na izlet z motorno jahto po Havelkem jezeru. Ob 20.30 je bila v charlottenburškem gradu slavnostna večerja, ki jo je priredil maršal Goering. Po večerji sta se gosta znova vrnila v gradček Bellevue v Berlin.

DANAŠNJI DAN.

Danes je zadnji dan obiska. Visoka go-

sta si ogledata tekom dopoldneva razne berlinske muzeje in galerije. Odhod iz Berlina je določen za 18. uro. Posebni vlak bo odpeljal s postaje Lehrten ob 18.05. Propagandni minister dr. Goebbels je odredil, da morajo biti za časa odhoda zaprti vsi berlinski javni, trgovski in drugi lokali. Ob straneh vseh ulic in cest od gradčeve Bellevue do postaje bodo zopet zbrane ogromne ljudske množice, da se poslovijo od jugoslovanskih gostov.

NOBENIH NOVIH OBVEZNOSTI.

BEograd, 5. junija. Vsi tiskajšnji listi so ponatisnili na vlnih mestih članek lista »Independence Roumaine«, da je mogoče po berlinskih govorih in zdravilnih sklepanjih, da pomeni obisk Nj. Vis. kneza Pavla in kneginje Olge v Berlinu le potrditev prijateljstva med obema sosednima državama in nima namena sklepanja kakih novih političnih dogovorov. Jugoslavija ne bo prevzela v Berlinu nobenih novih obveznosti ali kakršnih koli diplomatskih akcij. Najvažnejši rezultat obiska je pač ta, da je Hitler slovesno zagotovil nedotakljivost jugoslovanske meje za sedaj in za v bodoče.

Zapiski

Paul Joseph Goebbels

V soboto popoldne sta bila Nj. Vis. knez namestnik Pavel in Nj. Vis. kneginja Olga v Schwanenwerderju gosta nemškega propagandnega ministra dr.

Goebbelsa. Goebbelsu pripada v novi Nemčiji zelo važna naloga, da skrbi za enotno usmerjenost javnega mnenja, za organizacijo najrazličnejših nacionalno-socialističnih manifestacij, sprejemov in narodnega navdušenja. Rojen je bil 29. oktobra l. 1897, študiral je zgodovino in literaturo, se pridružil že zgodaj Hitlerju, ustanovil strankin tisk, zlasti »National-socialistische Briefe« in »Der Angriff« ter bil najagilnejši propagator novih idej, zlasti v severni Nemčiji. Po zmagi nacionalnega socializma je dobil razne visoke državne funkcije in, končno tudi mesto državnega propagandnega ministra.

Osem in devetdeset žrtev

RESEVALNA DELA SO BILA V SOBOTO OPUŠČENA. — IMEOVANJE PREISKOVNE KOMISIJE. — DANES DVIG PODMORNICE.

LONDON, 5. junija. Poizkusi, da bi dvignili potopljeno podmornico »Thetis« in rešili njeno posadko, so se dokončno izjalovili. Reševalna dela so bila že v soboto zvečer ustavljena. Po uradnem poročilu admiralitete je strašna nesreča terjala 98 žrtev, torej še 10 več, kakor se je prvotno mislilo. Med žrtvami so tudi 4 častniki vseh drugih podpornic, ki naj bi se na »Thetis« izvežbali za prevzete poveljstva na še nedograjenih podmornicah. Katastrofa je še vedno v ospredju vsega angleškega javnega zanimanja in bo gotovo tudi predmet današnjih razprav v spodnji zbornici. Komisija strokovnjakov za izvedbo preiskave o krivdi za katastrofo je

bila že včeraj sestavljena. Včeraj so bile tudi že prve zadušnice za žrtev. Danes bodo skušali podmornico izvežbati iz globine, da jo odprejo in pokopjejo mrlice.

LIVERPOOL, 5. junija. Od včeraj dalje je prevzela nadaljno odgovornost za dviganje podmornice »Thetis« tvrdica Armstrong. Preteklo bo pa še nekaj časa, preden jo bodo mogli dvigniti. Na kraju nesreče so ostale le še štiri reševalne ladje, dočim je ostalo brodogradnišvo.

PARIZ, 5. junija. Francoski mornariški minister Campenchi je včeraj v imenu francoske vojne mornarice izrazil angleški vojni mornarici sožalje na izgubi podmornice »Thetis«.

Egipt v obrambnem sistemu

SKLENJENA BO POLITIČNA IN VOJAŠKA ZVEZA MED ANKARO IN KAHIRO. — PRIDRUŽITEV IRAKA IN IRANA.

ANKARA, 5. junija. Egiptski zunanji minister Jehls paša bo prišel te dni na uradni obisk v Ankaru. Njegov prihod bo namenjen razgovorom o sklenitvi turško-egiptovske politične in vojaške zveze. Sklenitev te zveze pripravlja Anglija, ki ima z Egiptom že sama tako zavezniško pogodbo. Nova zveza bo vključena v celotni obrambni sistem, ki se snuje s strani

demokracij. Verjetno je, da bosta vključena nato v ta sistem tudi Irak in Iran, s katerima je Turčija sama že prej sklenila tesno zvezo. Egiptskega zunanjega ministra je povabila tudi grška vlada na obisk v Atenah. Minister je povabil sprejel in bo odpotoval v Atene iz Ankare čez Carigrad.

Mussolini grozi Angliji

ODPOVEDATI NAMERAVA ITALIJANSKO-ANGLEŠKI SPORAZUM ZARADI ANGLEŠKE POLITIKE OBKROŽEVANJA.

LONDON, 5. junija. O obisku angleškega veleposlanika v Rimu Percya Lorainea pri italijanskem zunanjem ministru Grouu Clauu pretekli teden vlada tu še vedno največja rezerviranost. Vendar se je posreželo izvedeti, da je bil ta obisk namenjen prizadevanju, prepričati Italijo, da Anglija nima proti njej nobenih napadalnih namenov. Kakor poroča »News Chronicle«, se namreč havi Mussolini z namero, odpovedati znani italijansko-angleški sporazum, in sicer zaradi sklenit-

ve angleško-turškega pakta, pogajanj s sovjetsko Rusijo in snovanjem obrambnega bloka. Ali se je veleposlaniku posreželo preprečiti to namero, v javnosti ni znano.

RUSIJA GRADI BOJNO BRODOVJE. MOSKVA, 5. junija. Reuter javlja: V vsej bližini grada leningrajske in arhangelske ladjedelnice s polno paro novo veliko vojno brodogradnjo, večinoma oklepniče in težke križarke.

Gdansk zaupa Hitlerju in moči nemškega orožja

GDANSK, 5. junija. Krajevni vodja v Gdansk, Forster, je v velikem govoru na proslavi NSDAP v Sopotu dejal, da bodo prihodnji dnevi pokazali, če je Poljska pripravljena k miroljubnosti ali če je še nadalje prenasledena s srdom. Prebivalstvo Gdanska mirno čaka nadaljnjih dogodkov, ker brezpogojno zaupa Hitlerju in moči nemškega orožja.

VARŠAVA, 5. junija. Poljska vlada je zahtevala dveh protestnih not svobodnega mesta Gdanska glede incidentov v Kalhofenu odklonila.

Polkovnik Spears ujetnik Japoncev

PEKING, 5. junija. Japonci so zdaj prvič uradno priznali, da že od 26. maja drže uletega visokega angleškega častnika, polkovnika Spearsa. Intervencija dveh drugih angleških častnikov pri japonskih oblastvih je ostala brezuspešna in sta se morala, ne da bi kaj opravila, vrniti v Peking.

Danes seja angleškega parlamenta

LONDON, 5. junija. Danes se angleški parlament prvič po binkoštnih počitnicah spet sešane na zasedanje. Pripravljene so številne interpellacije o stanju pogajanj med Londonom in Moskvo. Laburistični poslanec Adams bo stavil na Chamberlaina direktno vprašanje, ali se bavi angleška vlada resno z mislijo, da odpošlje svojo člena v Moskvo. Kakor se izve iz poučenih krogov, bo Chamberlain na to vprašanje odgovoril pozitivno. Nadaljni predmet današnje debate bo razčiščenje vzrokov katastrofe podmornice »Thetis«.

FRANCOSKO-KANADSKA MANIFESTACIJA

STRASBOURG, 6. junija. V Alzaciji je bila včeraj velika francosko-kanadska svečanost. Papeški legat in kanadski kardinal, nadškof iz Quebeca, se je udeležil proslave sv. Ivane iz Arca. Kardinal je po slajni vojaški paradi slavil Devico Orleansko kot zgled prave patriotične ljubezni.

Francoski patriotizem

Predsednik francoske vlade Ladiere je prejel tri milijone frankov od neke neimenovane osebe za fond narodne obrambe. To je razlika med tili patriotizmom in kričavim nacionalizmom.

Nova uprava škodovih tovarn

Velike Škodove tovarne na Češkem so dobile novo upravo. V upravnem svetu je zastopanih 11 Nemcev in 10 Čehov. Prav tako je izmenjano vodstvo v železarnah v Brnu, ki jih upravlja zdaj 7 Nemcev in 6 Čehov.

Herriot francoski mladini

Predsednik francoskega parlamenta je na mladinskih svečanostih v Lyonu dejal med drugim: Naše edinstvo je v doktrini: Svoboda, enakost, bratstvo. Z jezičnim barbarizmom se danes kitijo režimi, ki so jih naši predniki poznali pod imeni diktature in tiranije. Pa se še najdejo ljudje, ki trdijo, da se moramo tudi mi pridružiti tej državni miselnosti. Toda, pravim vam: naša rešitev je samo v edinstvu z demokracijami Anglije in Amerike. (»Nova Riječ«.)

Odmevi francoske revolucije

V svojem nedavnem govoru se je nacistični vodja Rosenberg izrazil o proslavi francoske revolucije, da so te »največje brezobzirnosti proti človeški miselnosti sedanje dobe. Nank o enakosti vseh ljudi je ena najneumnejših trditev, ki so kdarkoli bile v političnem življenju.« (»Nova Riječ«.)

S Kavkaza na Balkan

Angleško-turški pakt, veljaven za dolga leta, je razširjen na področje Sredozemlja in Balkana. Turčija bo sodelovala z Anglijo v zraku, na morju in na kopnem. Branila bo z Anglijo Palestino, Suez, zahodne meje Egipta in meje med Sudanom in Abesinijo. Tudi na Balkanu bo sodelovanje složno, Rusija in Turčija bosta kavkaške čete umaknili in jih uporabili za potrebe v obrambi Balkana. (»Sunday Dispatch«.)

Maribor, 6. junija.

Danes slavi mariborski artiljerijski polk svojo slavo v spomin na 5. junij 1919, ko so njegove baterije prvič dosele na Gosposvetsko polje, zibelko slovenstva na Koroškem. Ni običaj, da bi se polkovnikom slavami posvečali v naših dnevnih uvodnikih, če so jih, pa bi jih navadno izrabljali za slavošepse plitvemu integralnemu jugoslovenstvu, ki je pri nas napravilo samo škodo.

V današnjih posebnih časih mednarodne nesigurnosti, ko je sila zagospodovala nad narodi in malimi državami, stopa vojna vse bolj v ospredje pažnje državljana. Priznati moramo, da je naša vojska v prvih dvajsetih letih skupnega življenja v jugoslovanski državi pokazala zgledno enotnost, v njej vidimo hrabričarico, ki trdno veže vse tri dele države.

Vojska se ni nikdar dala zavesti v vsakdanjo strankarsko borbo, ostala je večinoma nad strankami. Vojska sama, njen sestav in organizacija je ostala izven debate, tako pri sporazumu oktobra 1. 1937., kakor tudi pri letošnjih pogajanjih pomladi v Zagrebu, kar najbolje dokazuje, da je na pravi poti v pripravi državljana za obrambo domovine.

Za Slovence je postala takratna srbska vojska že takoj ob nastanku Jugoslavije tudi njihova vojska, kakor so slovenska stvar in slovenske potrebe postale takoj ob zedinjenju tudi zadeva takrat še pretežno srbske vojske. Spominimo se samo nastopa polkovnika Svabiča v Ljubljani in na Vrhniki, na zasedbo Koroške s Celovcem pomladi 1. 1919. pod vodstvom srbskih častnikov. Ti dve akciji sta bili srečen uvod v strnitev slovenskih mož in fantov v novo jugoslovansko vojsko in navezanje naših tradicij z njenimi, kar se tako posredno izraža tudi na vsakoletnih slavan, ki jih posamezni polki v Sloveniji slave, in katerih večina je povezana z dogodki iz slovenske polpreteklosti dobe.

Našo državo prištevajo po njeni gospodarski strukturi v manj napredne države. To pa v tem smislu, da način proizvodnje, tako v industriji, kakor v poljedelstvu ne dosega tehničnega napredka drugod po svetu. Strojna produkcija je majhna, uporaba strojev v poljedelstvu neznatna. Zato nas prištevajo k tako zvanim polagrarnim deželam, ki se šele razvijajo v prave agrarne zemlje, kakor so Kanada, Argentina in druge.

Oprema naše vojske pa ne drži koraka s tem počasnim razvojem v našem gospodarstvu, temveč gre roko v roki z napredkom naše tehnike. Zato se moti, kdor misli, da smo v svoji oborožitvi sili enako zastali za ostalim svetom, kakor v tehniki proizvodnje. Takšna mnenja, ki jih tu pa tam ima tujina, samo dokazujejo, da nas slabo poznajo ali pa namenoma podcenjujejo. Kdor je poznal stanje tehnične opreme naše vojske na začetku tega desetletja, danes lahko ugotovi že na prvi pogled, da smo si prisvojili vse tehnične iznajdbe na tem področju, vpeljali vsa potrebna nova orožja in prilagodili stara potrebam novega načina vojskovanja. Kdor prelistuje našo številčno vojaško literaturo v knjigah in stalnih publikacijah, lahko ugotovi, kako zasledujemo vsak napredek v tujih vojskah, registriramo nove iznajdbe ali izkušnje in vidimo tudi izčrpen pregled tuje vojaške literature, ki bi lahko služila za zgled marsikateri naši civilni znanstveni panogi.

Vse to pa jamči tako za našo zadostno tehnično opremo, kakor tudi odlično pripravljenost našega častniškega in podčastniškega zbora.

Vojne v Španiji in na Daljnem vzhodu so pokazale, da v vojni še vedno odloča poleg opreme predvsem morala, duh vojske. In naša vojska je prežeta duha iz neizčrpljivih zalog junaških tradicij srbskega naroda in srbske armade iz balkanske in svetovne vojne. To je duh odpora proti kakršni koli sili, duh vztrajanja, živlasti in poštovanja.

Z vsemi temi vrlinami jamči naša vrla vojska za naš neokrnjeni državni in narodni obstoj. Zato iskreno čestitamo artiljerijskemu polku v naši obdramski predstavi k današnji polkovni slavi. vk.

TRANSOCEANSKI LETALSKI PROMET. NEWYORK, 5. junija. Včeraj ob sedmih zvečer je odletel od tu »Yankee Clipper« na svoje tretje redno prekoceansko potovanje.

Daladier o volji Francije

FRANCIJA JE ZA MIR, NE VODI POLITIKE OKROŽEVANJA, BO PA ODLOČNO BRANILA PRIDOBITVE NAPREDKA.

PARIZ, 5. junija. Francoski ministrski predsednik Daladier je imel sinoči na kongresu radikalov velik politični govor, v katerem se je uvodoma bavil z notranje-političnimi vprašanji, nanašajočimi se na trgovino, valuto, brezposelnost itd. Po treh zunanjepolitičnih ekspozicijah, je dejal dalje Daladier, ni potrebno, da bi znova orisal mednarodni položaj, poudaril je le znova voljo Francije za mir ter zavrnili očitke, da vodi politiko okroževanja Nemčije in Italije. Vendar se bo Francija dalje zavzemala za sodelovanje med narodi ter pobijala vse poizkuse za nadvlado nad njimi, ker se to upira najbolj bist-

venemu pojmovanju življenja vsakega Francoza. Očitke okroževanja je le preteževa, da bi se onemogočilo sodelovanje in ustvarilo razpoloženje za uresničenje hegemonije. Francija odklanja vsako pu-stolovstvo, nasilje in fanatizem in je za pravičen mir, svobodno trgovino, pravično razdelitev surovin, razvoj individualizma in pri tem niti reakcionarna niti revolucionarna. Ako pa bo kdaj spoznala, da žele nasprotniki vse to uničiti, bo našla dovolj uspešna sredstva, da bo pridobila napredka branila po geslu svobode, enakosti in bratstva, kakor ji naroča njena slavna zgodovina.

Hitlerjev govor v Kasslu

KASSEL, 6. junija. Državni kancelar Hitler je včeraj z letalom prispele ruske note. Mnenje listov ni enotno. Dočim levičarski časopisi ruske zahteve po garanciji baltskim državam, češ Rusija ima vendar pravico zavarovati si vhod v svojo hišo, pišejo desničarski listi še vedno: da proti volji baltskih držav le-tem ni mogoče vsiliti garancij. Temu zopet ugovarjajo levičarski listi, da baltske države z ozirom na mogočnost južnozahodne sosedne ne morejo izraziti resničnega mnenja. Ako tudi v tem vprašanju v kratkem ne pride

do sporazuma, je Pariz pripravil nov posredovani predlog. Ako Rusija tudi tega ne sprejme, bodo potrebna direktna pogajanja med Londonom in Moskvo, in kakor danes pišejo, bi prišla v poštev državni tajnik za zunanje zadeve Buttler ali pa sir Robert Vansittart za direktno pogajanje v Moskvo. Vsekakor se je Chamberlain že včeraj vrnil iz Chequersa v London. Tako londonski kakor pariški oficijelni krogi skrbno študirajo vsebino ruske note. Pred 14 dnevi pa ni pričakovati, da bi bila pogodba podpisana.

Položaj pogajanj z Rusijo

DIFERENCE ZARADI GARANCIJ BALTSKIM DRŽAVAM. STUDIRANJE RUSKEGA ODGOVORA. PRED 14 DNEVI NE BO REŠITVE.

PARIZ, 5. junija. Časniki se ukvarjajo z vsebino v London prispele ruske note. Mnenje listov ni enotno. Dočim levičarski časopisi ruske zahteve po garanciji baltskim državam, češ Rusija ima vendar pravico zavarovati si vhod v svojo hišo, pišejo desničarski listi še vedno: da proti volji baltskih držav le-tem ni mogoče vsiliti garancij. Temu zopet ugovarjajo levičarski listi, da baltske države z ozirom na mogočnost južnozahodne sosedne ne morejo izraziti resničnega mnenja. Ako tudi v tem vprašanju v kratkem ne pride

do sporazuma, je Pariz pripravil nov posredovani predlog. Ako Rusija tudi tega ne sprejme, bodo potrebna direktna pogajanja med Londonom in Moskvo, in kakor danes pišejo, bi prišla v poštev državni tajnik za zunanje zadeve Buttler ali pa sir Robert Vansittart za direktno pogajanje v Moskvo. Vsekakor se je Chamberlain že včeraj vrnil iz Chequersa v London. Tako londonski kakor pariški oficijelni krogi skrbno študirajo vsebino ruske note. Pred 14 dnevi pa ni pričakovati, da bi bila pogodba podpisana.

FRANCOSKO-ITALIJANSKO BRATSTVO

MARSEILLE, 6. junija. Včeraj je bila tu velika francosko-italijanska manifestacija. Navzočnih je bilo 3000 italijanskih emigrantov, ki so poslali Edwardu Herriotu brzojavko, v kateri se zavzemajo za resnično bratstvo med obema narodoma.

NEMSKI DAN V BUDJEJOVICAH
PRAGA, 6. junija. V Budjejevicah je bil včeraj prvi okrožni dan NSDAP, na katerem je državni tajnik Frank v velikem govoru orisal odnose med Nemci in Čehi v protektoratu.

ŠPANSKA DEMOBILIZACIJA.
BURIOS, 5. junija. General Franco je odredil delno demobilizacijo. Od 9. do 16. t. m. bodo pustili domov 310.000 vojakov, a pod orožjem bo ostalo 200.000 mož.

SLOVO PORTUGALCEV OD ŠPANIJE
MADRID, 5. junija. V Salamanki je bila velika slovesnost na čast poslavljajočih se portugalskih prostovoljcev, ki so se skupaj z Nemci in Italijani borili v Francovi armadi.

NEMSKI MINISTER NA MADŽARSKEM
BERLIN, 5. junija. Minister Frick je sinoči odpotoval na Madžarsko.

RADIO NORMANDIE
ROUEN, 6. junija. Francoski trgovinski minister je včeraj posvetil novo radiofonsko oddajo postajo »Radio Normandie«.

PRETEP V RUSKI TRGOVINI.

15. oktobra je prišel proti večeru v Pozorjevo trgovino v Rušah Maks Veleur. V trgovini sta bila dva pohorska delavca Vidmar iz Tinja in Ivan Crešnjur iz Padeškega vrha. Vidmar je zaradi neklih starih računov, ki jih je imel z Veleurjem zgrabil utež in napadel Veleurja, pri čemer mu je pomagal tudi Crešnjur. Oodiše je obsodilo oba na štiri mesece po-gono.

Dunajska napoved. Močno oblačno, morda tu in tam krajevne padavine, to-pije

Domači zapiski

Cvetković o socialnem delu

»Dve temeljni dejanji sem storil za izboljšanje življenjskega položaja delavcev« je dejal na taboru ZZZ v Ljubljani predsednik vlade dr. Cvetković. Eno je imelo nalogo, dvigniti raven delavskih mezd, drugo pa zavarovati delavce za čas, ko postajajo nesposobni za delo. V onemogočnosti in starosti ali če njihove rodbine ostanejo brez hraniteljev — ob smrti. Sprejem uredb iz 1. 1937. predstavljajo ogromno pridobitev za naše delavce. Je to uresničenje dejanja, ki je izgledalo še pred leti kot nedosegljiv sen. Uredba o zavarovanju delavcev se nanaša na okoli 700.000 delavcev, uredba o pokojninskem zavarovanju privatnih nameštencev pa vključuje 80.000 umskih delavcev. Obe veljajo zavarovanja bosta zbrala vsako leto več sto milijonov dinarjev denarnih sredstev.

Dr. Korošec o položaju

Na taboru Zveze združenih delavcev je v nedeljo govoril predsednik senata dr. Korošec in med drugim dejal, da se ZZZ ne izgublja v internacionalne, ampak »hoče ostati nacionalna, jugoslovanska«. »Komunisti in socialisti nosijo v sprevednih trakove na prsih s patriotičnim napisom: Branimo državo! Branimo narod! Pravilno se to mora brati: Branimo državo od strani drugorodnih komunistov!...« Nadalje je dejal, »da je vojna nevarnost danes že mnogo manjša ter da mirneje gledamo v bodočnost. V Berlinu je nemški kancelar Hitler dejal, da so skupne jugoslovansko-nemške meje postajale za vedno in da bodo dobri, prijateljski odnosi med Nemčijo in Jugoslavijo zagotovili obema državam trajen mir. Teh besed se radujemo iz vsega srca, čeprav smo jih pričakovali.« O notranji politiki vidi predsednik senata na dnevnem redu dve točki: 1. organizacijo JRZ, 2. nadaljevanje dela za sporazum. »Nočem omenjati duševnih vrlin in sposobnosti dr. Mačka, to bi bilo laskanje. Dr. Maček ni samo dober Hrvat, ampak tudi dober Slovan. Krivico mu dela, kdor si upa misliti, da mu slovanski časopisje in mišljenje ni sveto. Govorite kar koli hočete, mislite o njem, kar koli hočete, vendar so le Slovenci, vendar so le Srbi dr. Mačku najbližji bratje na svetu. Dr. Maček ne pozna bližjih bratov na svetu, kakor so visoko in srbi. Jaz cenim dr. Mačka in visoko mislim o njem. Zato pa tudi ne obupam nad delom za sporazum, po boli ali manj številnih peripetijah bo vendarle do njega prišlo.«

Napori okrog sporazuma

Novosadski »Dan« razpravlja o nedavnem govoru hrvatskega prvaka dr. Subašića ter izjavlja: Dr. Subašić je jasno, da tujina stvarno nima interesa, da se pri nas notranje priiske končno urede, da bi Jugoslavija postala res močna, na znatraj zadovoljna, na zunaj enotna, složna. Tujini so potrebna naša notranja nesoglasja, da jih izkoriščala za svoje račune v našo škodo. Dr. Maček je že 26. oktobra 1937 dejal v Farkašiču: »Vsi smo Slovani in to je velika stvar. Ponosen sem, da sem Slovan, da sem slovanske rase, ker vem, da čaka Slovane še velika bodočnost. Kadar bomo vsi imeli zavest, da drug drugemu ne more vsiliti svoje volje, bo sporazum takoj gotov. Zakaj bi prav mi Slovani na jugu ne mogli urediti svojih stvari kakor to store resni ljudje?« — Ali res ni mogoče, da pridemo do razumnega popuščanja z ene kakor druge strani tako, da bi še davno željeno pričakovani sporazum postal stvarnost? se vprašuje list.

Madžari o stališču Jugoslavije

»Pester Lloyd« piše ob priliki obiska kneza namestnika Pavla v Berlinu, da »je za stališče Jugoslavije v prvem redu odločilna njena samostojnost. Beograd ne želi, da bi bil pritegnjen v politiko pustolovščin, ker bi zaradi tega trpeli interesi države.«

V številkah je zapisano...

V Jugoslaviji je 76.419 kmetijskih družin brez lastnega doma, 173.000 kmetijskih družin nima svojega zemljišča. (»Nova Rijeka«.)

Novice

Zborovanje „Kmetijske družbe“

USPEŠNO DELO V PRETEKLEM LETU. — RAZŠIRITEV POSLOVANJA NA POZEŽELJE. — LEPA ZMAGA MLADE KMETSKESKE GENERACIJE.

Včeraj je bil v Ljubljani občni zbor Kmetijske družbe, ki je najstarejša gospodarska organizacija slovenskega kmeta. Otvoril je občni zbor predsednik g. Oton Detela ob številni udeležbi delegatov. Po sprejetju pozdravnih brzojav kralju, predsedniku ministrskega sveta in kmetijskemu ministru ter po počastitvi med letom umrlih zadržnikov je ravnatelj g. inž. Ferline podal k tiskani in med delegate razdeljenemu obširnemu poročilu o poslovanju družbe v preteklem letu potrebna pojasnila. Celokupni prihodek je znašal v letu 1938. 283.314,086 dinarjev; vrednost nepremičnin je ocenjena z vsoto 2.900.916 din. rezerva družbe pa je 2.745.450 din in čisti dobiček je izkazan z 19.897 din.

V imenu nadzorstva je poročal njegov predsednik g. inž. Teržan Jože iz Ruš, ki je predlagal dosedanjemu odboru razrešeno z željo, da bodoči odbor še bolj usmeri poslovanje družbe v zadržniški smislu, da bodo tako imeli njeni zadržniki čim več koristi.

Po kratki debati o delu družbe je bil predlog g. inž. Teržana soglasno sprejet s sklepom, da se čisti prebitki dodeli rezervnemu skladu.

Ker je funkcijska doba dosedanjemu odboru potekla, so se vršile volitve. Postavljena je bila samo ena lista, ki jo je

predložil g. Joško Tomažič, vinogradnik iz Vitanja. Po manjših spremembah je bila lista soglasno sprejeta. Poleg nekaterih članov starega odbora, ki so bili izvoljeni v novi odbor, se nahajajo v odboru tudi mlajši možje, ki so znani javni delavci in pristaši ter predstavniki kmetsko-mladinskega gibanja v Sloveniji. Ta pomladitev odbora bo gotovo v korist družbi in njenemu bodočemu delu.

Občni zbor je tudi sprejel obširno re-

solucijo, ki se je še izpopolnila z dodatnimi predlogi delegatov. V resoluciji so navedene zahteve, katerih uresničenie bi vsaj v nekem pogledu pomenilo zboljšanje gospodarskih prilik za slovenskega kmeta.

Po težkočah in neprilikah v preteklih letih, posebno pa zaradi negotovega položaja, v katerem se je družba precej časa nahajala radi razpusta s strani oblasti, se je lanko poslovno leto zaključilo z majhnim pribitkom.

Dolžnost bodočega odbora je, da Kmetijska družba svoje poslovanje razširi tudi v podeželske kraje ter se preuredi tako, da bo čimprej postala resnična in prava gospodarska zastopnica slovenskega kmeta.

Otvoritev Ljubljanskega velesejma

ODLIČNA REVILJA NAPREDNEGA SLOVENSKEGA GOSPODARSTVA.

V soboto je bil na izredno svečan način otvorjen 19. ljubljanski velesejem. Otvoritvi velesejma, ki je letos na odlični višini ter izpopolnjen z nekaterimi novimi panogami in popolnoma zaseden, so prisostvovali mnogi zastopniki oblasti, raznih organizacij in veliko število gospodarstvenikov. Nj. Vel. kralja, ki je pokrovitelj te velike slovenske gospodarske revije, je zastopal div. general Dragoslav Stepanović, otvoril pa je velesejem minister za trgovino in industrijo Jevrem Tomić po uvodnem govoru ve-

lesejskega predsednika industrijskega Ivana Bonaca. Otvoritvi je prisostvoval tudi ban dr. M. Natlačen.

Po otvoritvi je sledil ogled po razstavnih paviljonih, ki je nudil prvim obiskovalcem in odličnim gostom pester pogled v veliko marljivost in deložnost slovenskega gospodarstva, ki tudi na letošnjem velesejmu prednjači z razstavljanimi deli. Ze prvi dan in pa včeraj je bil velesejem deležen velikega občinstva iz Ljubljane kot tudi s podeželja in oddaljenejših krajev.

Zborovanje celjskega učiteljstva

V soboto je na mestni šoli v Celju zborovalo učiteljstvo celjskega okraja. Zborovanje je bilo zelo dobro obiskano. Predsednik g. Fr. Roš je po pozdravu izrekel čestitke društvu in vsega članstva šol. upr. v pok. g. Antonu Petričku, ki obhaja te dni svojo 80. letnico. Jubilar je znan osebnost naše Savinjske doline, znan organizator, predavatelj in odlični šolnik, a pred 40 leti je vrsto let predsednikoval celjskemu učiteljskemu društvu. Predsednik je nato podal izbrano situacijo skloporočilo, v katerem je še posebno poudarjal zadeve napredovanja in ž njimi v zvezi zastopavanje učiteljskega stanu ter neobjektivnih kriterijev dosedanjih napredovanj.

Predsednikovu poročilu je sledilo zanimivo predavanje g. M. Samsove, učiteljice iz Vojnika „O socialnih vplivih okolja na razvoj in uspehe šolske-

ga otroka“. Predavateljica je vzela snov iz svojega službenega delokroga in jo dognano prikazala. Nato sta gg. Pogačnik in Gerlanc stavila predloge za sekcijo in glavno skupščino, v katerih zahtevata, da se vsa naša stanovska borba posveti našemu gnotnemu vprašanju, napredovanju, pravočasnim upokojitvam, reorganizaciji učiteljskega združenja na avtonomni podlagi, pravični odmeri honorarjev za delo na obrtnih šolah, plači državnih uradnikov, ki so poklicani na orožne vaje in drugo, kar je bilo soglasno sprejeto.

Predsednik Učit. doma iz Maribora g. Ant. Lovše je nato predaval o delu in pomenu Učit. doma. Zborovanje je bilo zaključeno s pozivom, da se učiteljstvo v čim večjem številu udeleži velikega učiteljskega zbora v Ptuj.

Pismo uredniku

Gospod urednik! V Vašem cenj. listu ste dne 20. maja t. l. objavili pismo s podpisom »Eden od 936 nezaposlenih«. Gre za nezaposlene profesorje kandidata, ki protestira proti prizadevanju meščanskošolskega učiteljstva, da bi se v naši državi ustanovila poleg beograjske in zagrebške še ljubljanska višja pedagoška šola, češ da je to vse dotlej nesmiselno, dokler imamo na stotine nezaposlenih profesorjev in učiteljskih kandidatov. Svoja izjavljana naslanja pisec na slučaj, da sta v Vašem listu dne 16. maja t. l. bili skupaj objavljeni dve notici, »Višjo pedagoško šolo v Ljubljano« in »936 brezposelnih profesorjev«. Na koncu svojega pisma pisec imenoma poziva tri društva, da naj na to bolno vprašanje odgovorijo. Na prvem mestu je imenovano »Društvo brezposelnih profesorjev«, ki Vas, gospod urednik, sedaj prosi, da objavite njegov odgovor.

1. Naše društvo ni poklicano, soditi o potrebnosti ali nepotrebnosti nove višje pedagoške šole, čeprav mislimo, da bi nova šola ne mogla biti kulturnemu narodu v škodo ali v breme.

2. Smoter višjih pedagoških šol je poosem drug kot smoter filozofskih fakultet, zato ne more biti govora o kakršni koli konkurenci.

3. Ni res, da bi nam kolegi absolventi višjih pedagoških šol kakor koli odjedali kruh. Naši kolegi z višjih pedagoških šol spadajo na druga službena mesta kot mi. Dejstvo, da se profesorji kandidati nastavljajo tudi na meščanskih šolah, smatramo le za začasn izhod.

4. Govorjenje o nadprodukciji učiteljskih in profesorjskih kandidatov smatramo za nesmiselno in povsem neutemeljeno. Žal, je takemu naziraju podlegel tudi naš kolega, ki piše celo o »strahovitih nadprodukcijah. Zdi se, da je ob številu 536 brezposelnih kandidatov prezrl prav tako jasno ugotovitev v istem članku o potrebi 1400 novih nastavitvev.

5. S pisanjem našega kolega se torej nikakor ne strinjamo. Podpisano društvo misli, da je popolnoma zgrešeno, reševati problem brezposelnih kandidatov z nastanavljanjem novih (tudi višjih) šol. Ne le mi, ampak tudi drugi faktorji so ob prepričljivem statističnem gradivu jasno pokazali, da pri nas ni nadprodukcije profesorjskih in učiteljskih kandidatov in da bi na bilo nobenega nezaposlenega kandidata, če bi z namestitvami krili potrebo po novih učnih močeh. Članke v tem smislu je prinašal tudi »Večerniki«. Sprejmite...

Društvo brezposelnih profesorjskih kandidatov v Ljubljani.

Ljubljanski velesejem

od 3. — 12. VI. 1939

(45. razstavnica prireditve).
300 razstavilcev iz 12 držav.
Najraznovrstnejše blago.

Posebne razstave:

Pohištvo - Avtomobili - Narodne vezenine

Polovična vozina na železnici. Pri postajni blagajni kupite rumeno železniško izkaznico za din 2.—.

Zrebanje vstopnic za dobitke v vrednosti okrog din 100.000.—.

c. Celjsko pevsko društvo priredi na Telovo popoldne koncert v Rogatcu, zvečer pa v Rogški Slatini.

c. Avtomobil je zadel v kolesarja. V soboto popoldne se je peljal proti gimnaziji s kolesom neki dijak. Nasproti mu je privozil avtomobil in ga podri na tla. Djak je dobil na glavi k sreči samo lažje poškodbe, lahko pa bi se bila zgodila težja nesreča.

Ptuj

AKADEMSKI PEVSKI ZBOR V PTUJU.

Pretekli petek je gostoval v Ptuj APZ iz Ljubljane, ki ga vodi France Marolt. Ptujčani so akademike z navdušenjem sprejeli. Povorka s kolodvora se je razvila v pravo narodno manifestacijo. Zvečer je bilo gledališče nabito polno, saj so bile vstopnice že par dni prej razprodane. Pesmi so občinstvo zadivile. Najbolj pa je navdušila pesem »Hercegovska«. Mladina je prisilila pevce, da so jo ponovili, Odsekani in odločni »Bratje so globoko odjekli v vseh srcih.

p. Uspeli sokolski nastop. Na sokolskem telovadišču je bil včeraj sokolski nastop Ptujčan in njega okolice. Zbralo se je mnogo občinstva. Vsa izvajanja so bila nagajena z burnim ploskanjem. Dr. Kovačič Maks, sokolski prosvetar, je imel pomemben govor, v katerem je poudaril resnost današnjega časa.

p. Že vse nedelje je kuljavo vreme za državalce Ptujčane za zidovjem, gostilničarji se sicer niso ravno pritoževali, včeraj pa je toplo sončno vreme privabilo meščane v prirodo, da so pozabili na vse dnevene skrbi.

»Pravi, da je bil v njegovih prejšnjih nogometnih vratih premočen propit!«

Celje

c. Odvetnik dr. Ivan Sket se je s svojo pisarno preselil iz Smarja pri Jelšah v Celje.

c. Nesreča. Posestnik Anton Kamenšek iz Stoperc pri Rogatcu se je peljal z enovprežnim vozom skozi Stoperc. Nasproti mu je privozil avtomobil. Kamenškov konj se je splašil in prevrnil voz v obcestni jarek. Kamenšek je padel z voza tako nesrečno, da si je zlomil levo roko v ramenu. Zdravi se v celjski bolnišnici.

o. Iz poštne službe. Napredovali so v Celju Viktor Wagner, Miroslav Hočevar, Ivan Gams in Albin Rlinteršič, v Mozirju Karl Kosem, v Ptuj Anton Lah, vsi kontrolorji 6. skupine. Za višje kontrolorje so napredovali Marija Juguvič v Mariboru, Hedyka Hočevar v Murski Soboti, Valter Šubič v Slovenjgradcu in Ana Kupec, Leopold Fridl, Albin De la Meja, Srečko Šturt, Terezija Grobelnik, Marija Faganelli, Ana Lenko, Marija Rabič ter Franjo Turk na pošti v Celju.

o. Zdravniško službo zdravniškega uradnika I. plač. razreda v ambulatoriju v Celju je razpisal Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Prošnje je poslati do 1. julija.

o. Finančni polom Merkantilne banke in Mestne hranilnice v Kočevju se je obravnaval tudi pred okrožnim sodiščem v Novem mestu. Bivši člani upravnega odbora Mestne hranilnice so bili obsojeni na 1.400.000 din odškodnine, ker so s protipravnim nalaganjem denarja v Merkantilno banko spravili kočevsko mestno občino v hudo gospodarsko stisko.

o. Stari thiotapec v rokavi pravice. Pri Sv. Lenartu v Slov. goricah so prišli orožniki starega thiotapeca z žganjem, že predkaznovanega K. Jožefa iz Benediktanske vrha, ko je vozil s kolesom v Maribor večjo količino nakupljenega žganja, ki se mu ga zaplenili.

Nedeljski obisk pri Sv. Lovrencu na Poh.

Kadar koli me pot vodi k Sv. Lovrencu na Pohorju, sem zelo vesel. Prijazen trg v osrčju zelenega Pohorja ima toliko mikavosti in prirodnih čarov, da pač ne moreš pomisliti na tegobe vsakdanjega življenja. Le nekaj kratkih uric bivanja v objemu šuščetič šentlovenskih smrekovih gozdov pomiri razdražene živce in prežene obup. Kako prijetno je poslušati šumenje pohorskih potokov, ki so vpravi pri Sv. Lovrencu tako govorni.

Vseh naštetih čarov se zavedajo tudi tuiskoprometni činitelji pri Sv. Lovrencu na Pohorju. Z uspešno propagando so privabili v ta prekrasen pohorski raj mnogo tujcev, ki se vsako leto vračajo na odhiti. Za letoviščarje je tudi dobro preskrbljeno. Trg je vzorno čist in na pravi na letoviščarja najlepši vtis. Gostinski obrati in zasebna stanovanja so urejena za čim udobnejše bivanje tujcev. Naravni bazen za kopanje, prirodni smrekovi parki z lepo urejenimi potmi, gostoljubje in prirojena ljubeznivost šentlovensčanov, vse to vabi letoviščarje v ta najlepši kraj na Pohorju.

Sredi pohorske romantike ob šumljajočem potoku je prenovljen Pension But-

ner, ki ga je letos prevzel kopališki strokovnjak g. Viljem Podlipnik iz Maribora. Uporabil je bogate dolgoletne izkušnje iz Čateških in Stubiških Toplic ter pripravil za letoviščarje res vse, kar je potrebno za udobno letovanje. Terase za sončenje, hladni parki s prekrasnimi cvetnimi nasadi, kopalni bazen in bister potokček pod vilami vabijo vedno znova goste v ta prelepi košček zelenega Pohorja.

Da bi se tujski promet pri Sv. Lovrencu čim lažje razvil, je zastavil tudi g. Otmar Fornezzi vse svoje sile. Uvedel je redni avtobusni promet med železniško postajo in trgom, tako da imajo letoviščarji zvezo z vsakim vlakom. Urejena je tudi vzorna zdravniška služba z lekarno, v kraju je pošta s telefonom in brzojavom, tako da tujec ne more prav ničesar pogrešati.

Ko sem odhajal, sem še enkrat prisiljen vabljati pesni pohorskih logov in se zagledal v trg, ki ga je obsevalo pozno popoldansko sonce. Prekrasno je pri Sv. Lovrencu na Pohorju, ki mu ni treba reklame, saj za to preskrbe njegovi zvesti obiskovalci.

I. Grešak.

Maribor

Jubilejna proslava železničarjev

OB 30-LETNICI GIBANJA SLOVENSKEGA ŽELEZNIČARJEV IN 20-LETNICI »DRAVE«.

V soboto in nedeljo je mariborsko železničarstvo proslavilo 20 letnico delovanja železnič. glasbenega društva »Drave« in 30 letnico gibanja slovenskih železničarjev. V soboto zvečer je bil v nabit polni dvorani Sokolskega doma jubilejni koncert »Drave«, pri katerem je pokazalo glasbeno društvo svojo visoko kvaliteto. Nastopili so člani moškega zbora, ki jih je vodil dirigent A. Horvat, nadalje solski orkester, tamburaški zbor in godba na pihala, ki so jih vodili prof. Družovič, Pivka in Žekar. Gojence glasbene šole C. Veronek pa je odsviral Viotijev koncert št. 23. Predsednik Vokač je na večeru očrtal poštrenovalno delo »Drave«. Pred 20 leti se je zbrala v Studencih majhna skupina železničarjev ter ustanovila društvo, ki je gojilo slovensko kulturno delo z našo pesmijo in utrjevalo narodnostno zavest na severni meji. Ljubljanska »Sloga« in oblastni odbor UJNZB sta poklonila »Dravi« dva litorjeva venca. Prof. V. Mirk pa je razdelil zaslužnim pevcem »Drave« 18 zlatih, srebrnih in bronastih kolajz za njihovo 20, 15 in 10 letno delo.

V nedeljo popoldne pa je bilo na

letnem telovadišču Sokola v magdalenskem okraju svečano razvite zastave mariborske podružnice Združenja železničarjev in »Drave«. Predsednik Vokač je pozdravil navzoče delegate iz Slovenije in vse države, kakor tudi navzoče železničarske odličnike ter njih zastopnike. Omenil je, kako se je pred 30 leti zbrala v Trstu pešička zaveznih železničarjev ter postavila temelj slovenski železničarski organizaciji, ki se je po prevratu mogočno razvila. V Mariboru sta bila izmed prvih zaveznih železničarjev tovariša Hochmüller in Cezarec, ki sta prevzela tudi kumstvo za novo zastavo podružnice. Nadaljnja dva kuma sta bila tov. Dobekar in Lukačič. Zastavi je blagoslovil kaplan Dr. Oberžan. Spominke trakovne na obe zastavi so pripelje številne organizacije kakor ljubljanska »Sloga«, mariborsko pevsko društvo »Jadran«, oblastna uprava iz Ljubljane itd. Stevilni zastopniki pa so bodrili kakor podružnico UJNZB tako pevsko društvo »Drava« k njunemu nadaljnjemu delu ter čestitali dosedanemu. Po blagoslovljenem obredu se je razvila na letnem telovadišču domača veselica.

Kolikor ur, toliko časov

CE HOČES PRITI PRAVOCASNO NA VLAK, POTEM SE RAVNAJ PO JAVNIH URAH

Mud' se mi na vlak. Zato hitim. Ko pridem na Glavni trg, pogledam v stolpič mestnega magistrata, kjer je ura. No, si mislim, še je čas. Prestrašim pa se, ko pogledam na električno uro na Glavnem trgu, ki je kazala kar četrte ure več. Hitim naprej. Na Aleksandrovi cesti je zopet električna ura. Glej čudo, tudi ta ne kaže tako, kak. njena posestrima na Glavnem trgu. 10 minut razlike. In pred kolodvorom! Zopet presenečenje. Ura kaže skoraj pol ure več, kakor ona v mestnem stolpu. Kakor da so se zaklele vse ure

proti meni. Končno sem zaradi njih še vlak zamudil. Hvala Bogu, da vozi več vlakov! Dogodek je vreden, da o njem prazniči razmišljajo. Kolikor ur je v Mariboru, toliko različnih časov kažejo. Če bo šlo tako naprej, obstaja nevarnost, da se bodo meščani popolnoma zmedli in zna se zgoditi, da bodo trgovine odpirali šele ob 9, iz pisarn pa bodo puščali uradništvo šele ob 15, h kosilu. Zato naj gospodje poskrbe, da bodo mestne ure uravnan in da bodo kazale točen čas. -ig.

Zdravim varstvo — bolnim pomoč!

SVEČANA OTVORITEV PROTITUBERKULOZNEGA TEDNA.

V nedeljo dopoldne je bila v mestni posvetovalnici na magistratu slovesna otvoritev letošnjega Protituberkuloznega tedna. Navzoče odličnike mariborskega javnega življenja, med katerimi so bili okrajni podnabavnik dr. Brolih, major dr. Tasič, magistratni direktor Rodošek, monsignor Umek, ravnatelj dr. Tominec, primarij dr. Černič in dr. Korenčan, dalje dr. Vrtovec kot šef Zdravstvenega doma v Mariboru, je pozdravil namesto odsotnega predsednika Protituberkulozne lige v Mariboru nadzornik A. Alt.

Nato je predaval primarij in šef protituberkuloznega oddelka na mariborski bolnišnici dr. Radšel o osnovah protituberkulozne borbe. Borba sestoji iz profilakse in zdravljenja. Prvi način borbe zahteva zvišanje socialnega standarda, gojitve zdravega sporta in preprečitev okuženju tuberkulozno obolelih. Bolnike je treba takoj izročiti v bolnišnice in zdravilišča. Glede zdravljenja je primarij poudaril, da družba do danes ni skrbela dovolj za zdravljenje tuberkuloznih, ker je smatrala, da je tuberkuloza neozdravljiva.

Delo današnjih generacij pa je, da to naloge razumejo in storijo vse za ozdravljenje po tuberkulozi obolelih. Tuberkuloza, ki pride danes pravčasno v bolnišnico, ozdravi. V bolnišnicah je pa vse premalo postelj, prav tako so pa tudi zdravilišča prezasedena. Nič ne pomaga cela mreža disperanzijev, če se ne more začeti z zdravljenjem. Da bo zdravljenje uspešno, je potrebna za vsakega bolnika bolniška postelja. Na koncu je dr. Radšel poudaril, da je za izvedbo tega res treba denarja, da bi se pa dalo z dobro voljo marsikaj napraviti ter rešiti ta preprečeni problem za Maribor in okolico.

Za primarijem dr. Radšlom sta spregovorila še g. Alt in monsignor Umek, nakar je bil Protituberkulozni teden odprt.

Omeniti je še treba na koncu, da je od sobote ves Maribor v znamenju protituberkulozne borbe, o čemer pričajo številne zastavice. Prav tako je meščanstvo pokazalo razumevanje za protituberkulozni dinar, ki ga je nabirala mladina po mestu.

SKAVTSKA SLAVNOST V LIMBUŠKEM GOZDU.

Včeraj se je vršila v limbuškem gozdu na že običajnem taborišču mariborskih skavtov proslava 5-letnice Samove čete, zvezana z razvitjem novega prapora. Navzoči so bili poleg kumice gospe Novakove namestnik stegovane starešine prof. Ivan Kos in mnogi starši iz Maribora. Pred novim praporom so skavti obnovili svojo obljubo. Zvečer so se zbrali pri tabornem ognju in pokazali številnim gostom, ki so se zbrali iz vse okolice, kako se znajo skavti s pesmijo in šaljivimi nastopi bavljati.

NESREČNA VOŽNJA Z MOTORJEM.

Pri vožnji z motorjem je padel z vozila banovinski cestni nadzornik Roman Blažin ter si poškodoval roko in koleno. Zdravi se v bolnišnici.

NEDELJA PREPEVOV.

V Maistrovi ulici na Tezmem sta napadla dva znana moška 25-letnega šoferja Viktorja Čelana iz Tezna. Eden izmed napadalcev je smil Čelana z nožem v roko, da se je moral zateči v bolnišnico.

V neki gostilni na Meljski cesti je prišlo do pretepa, med katerim je nekdo udaril s stolom po glavi 34-letnega tekstilnega tehnika Friderika Reicha iz Vetrinjske ulice. Reich se zdravi v bolnišnici.

Na nedeljski veselici pri Devici Mariji v Brezju je nastal povsem iznenaden fanti pretep. Med prepiranjem sta nava-

lila dva fanta na čevljskega pomočnika Draga Kaca iz Dobrave pri Mariboru in ga zabolila v prsi in hrbet. Nevarno ranjenega Kaca so prepeljali na kirurški oddelki mariborske bolnišnice.

NAMESTO ŽGANJA JE PIL SALMIKAK Železničar Feliks Strib in iz Selnice ob Dravi je hotel napraviti doma nekaj požirkov žganja. Pomotoma pa je vzel v roke steklenico s salmiakom. Požril je in so močno opekli po grlu, da se je moral zateči po pomoč v mariborsko bolnišnico.

DELAVEC POD OPEKO

V kosaški opekarni je zasula opeka 28 letnega delavca Franca Horvata iz Vukovskega doia. Opeka je Horvatu zurevarila obraz, zlomila roko in nogo ter prebila glavo. Horvata so takoj prepeljali v bolnišnico.

m. Mariborski župan dr. Juvan je nastopil redni dopust. Zastopal ga bo podžupan in narodni poslanec Zebot.

m. Nepričakovano je preminul 26-letni g. Emil Klanjšček, mehanik v orožniški šoli v Krškem. Pogreb bo danes ob 16.15 na Pobrežju. N. p. v. m.

m. Brivnice in česalnice bodo odprte v sredo do 9. ure zvečer — v četrtek, na Telovo, pa zapre vse dni.

m. Izlet k Sv. Jerneju na Kozjak. SPD Maribor priredi v četrtek (na Telovo) planinski območni izlet za svoje članke in prijatelje k Sv. Jerneju na Kozjak, kjer

ciji, ki se je po prevratu mogočno razvila. V Mariboru sta bila izmed prvih zaveznih železničarjev tovariša Hochmüller in Cezarec, ki sta prevzela tudi kumstvo za novo zastavo podružnice. Nadaljnja dva kuma sta bila tov. Dobekar in Lukačič. Zastavi je blagoslovil kaplan Dr. Oberžan. Spominke trakovne na obe zastavi so pripelje številne organizacije kakor ljubljanska »Sloga«, mariborsko pevsko društvo »Jadran«, oblastna uprava iz Ljubljane itd. Stevilni zastopniki pa so bodrili kakor podružnico UJNZB tako pevsko društvo »Drava« k njunemu nadaljnjemu delu ter čestitali dosedanemu. Po blagoslovljenem obredu se je razvila na letnem telovadišču domača veselica.

m. Tavrina denarja. Lastnik, oziroma Ciki Sulerjevi je nekdo iz stanovanja v Strossmajerjevi ulici 5 ukradel ročno torbico, v kateri je bilo 500 din.

m. Zaradi nesrečne ljubezni se je ustrelil v glavo neki mlajši moški, ki so ga prepeljali v bolnišnico. Zdravniki upajo, da mu bodo rešili življenje.

m. 100 novih žrtev brezposelnosti je nastalo z novim odpustom delavstva v tovarni Zelenka & Co. Doslej je 10 odpuščenih 300 delavcev. Nekaj delavcev dela sedaj same še tri dni tedens'o.

v V Kraljevi sta se poročila uradnica Milena Kosce in radio telegrafist Vinko Fermešek.

* Razstavišče Ljubljanskega velešela meri 40.000 m², v razstavnih zgradbah je 8.000 m² prostora. Vse to je napolnjeno z najrazličnejšimi izdelki, velešelem je bil odprt 3. in traja do 12. junija. Vsaka industrijska panoga je za sebe urejena tako, da nudi tudi sicer nevedečemu takoj jasen pregled izdelkov določne stroke. Tako je vsakemu omogočeno, da hitro najde tisto, kar želi nabaviti in da med seboj primerja izdelke konkurenčnih tvrdk. Desettisoči vedo, da se na Ljubljanskem velešelem kupi dobro, zato prihajajo vsako leto, da tu izbirajo, kupujejo in naročajo. Naj tudi Vas ne manjka med obiskovalci. Izkoristite polovično vozino na železnici za potovanje v Ljubljano na velešelem.

* Jadranska straža Maribor poziva somišljenike, da se izvolijo prijaviti za izlet k velikemu slavu Jadranske straže v Ptuj z avtobusom na praznik, dne 8. junija ob pol 14. uri z Glavnega trga v Mariboru, v pisarni Jadranske straže, Gregorčičeva ul. 26 čimprej. Cena 25 din. — Odbor.

* V nedeljo, 11. junija z modernim avtomobilom »Putnik-a« okoli Pohorja za le 65 din. Prijavite se takoj!

Nočna lekarniška služba: (od 3. do vključno 9. t. m.) Lekarna pri Zamorcu, Gosposka ulica 12, tel. 28-12; Lekarna pri Angelu varuhu, Aleksandrova cesta 33, tel. 22-13.

Kino

* Grajski kino. Danes zadnjikrat »Rendez-vous v Parizu«, od torka »Polarna luč«. Sonja Henie.
* Espianada kino. Danes zadnjikrat »Konflikt« s Camilo Horn. Torko »Ulična glasba« veseli in zabavni film.
* Union kino. Do vključno srede »V velešelem vrlinec« velfilm po romanu Stefana Zweiga. Gaby Morlay.

Mariborsko gledališče

Ponedeljek: Zaprt.

Torek, ob 20.: »Hollywood«. Red C. Sreda, ob 20.: »St. 72«. Red B. Zadnjik.

Ob zaključku gledališke sezone. Jutri, v torek, pride zadnjič na oder zelo uspešna komedija »Hollywood«, v sredo pa tudi zadnjič zanimiva igra iz življenja kaznjencev, »St. 72« — s tem je gledališka uprava tudi napram abonenti izvršila svoje obveznosti.

Radio

Torek, 6. junija
Ljubljana: 11. Soliska ura; 12. Spanske pesmi s plošč; 13.20. Koncert RO; 18. Glasba iz trga; 20. Plošče; 20.20. Radio gledališče; 22.15. Koncert RO. — Beograd: 17. Zabavni koncert; 19.05. Koncert havajskih kitar; 21. Komorna glasba in plošče. — Solita: 18. Vedri program; 21. Ruske romance in pesna glasba. — Strasbour: 20.15. Prenos iz opere. — London National: 20. Barkerjeva opera. — Milano: 21. Puccinjeva opera »Lastovica«. — Bratislava: 19.30. Slovenske pesmi, nato koncert RO. — Pariz PTT: 20.30. Vokalni in orkestralni koncert.

Polkovna krstna slava

V lepo okrašeni vojašnici 32. art. polka je bila danes dopoldne krstna slava v počastitev spomina 20-letnice, ko so bataljoni tega polka prvič stopili na Gosposveitsko polje. K slavnosti se je zbrala precejšnja množica zaveznih Mariborčanov, zastopnikov raznih nacionalnih organizacij in javnega življenja. Mestno občino je zastopal podžupan g. Zebot z občinskimi odborniki, polico predstojnik g. Kos in svetnik Pestevšek, oba okrajna načelnika dr. Šiška in Allee, državno tožilstvo tožilec dr. Holnik, žandarmerijski kapetan g. Mavrič, cerkev ravnatelj dr.

Osterc, komisar Krajnovič, zastopani pa so bili še Sokoli, Maistrovi borcei in Slovenski fantje.

Domačini proslave je bil komandant polka polkovnik Peter Kiler. Navzoč je bil tudi gen. Stančlovič. Pri cerkvenem obredu, ki sta ga napravila katoliški kurat Zavadal in pravoslavni prota Ivošević, je vojak nagovoril komandant polka P. Kiler in jim obrazložil pomen proslave. Govoril je še general Stančlovič, ki je volnikom čestital, nakar je sledil defile pred častno trdnjo. Gostje so bili nato pozvošeni.

Sport

Specialni atletski troboji SK Železničarja

Včeraj dopoldne je priredil SK Železničar na stadionu tekmovalno v specialnih trobojih za sprinterje, skakalce in metevalce. Startalo je lepo število domačih atletov, od zunanjih pa inž. Stepišnik (Ilirija), predpisan disciplin se bilo sledeče: za sprinterje 60 m, 80 m, 100 m; za skakalce višina, daljina in troskok; za metevalce kopje, krogla in disk. Doseženi so bili sledeči rezultati:

Sprinterji:
1. Les (B) (7,2, 9,8, 11,9) 1826 točk;
2. Dr. Musnik (R) (7,8, 9,7, 11,9) 1585 točk;
3. Gračianski (Z) (7,7, 9,9, 12) 1538 točk;
4. Badl (R) 1504 točke; 5. Starasina (Z)

1424 točk; 6. Kovatič (Z) 1083 točk.

Skakalci:
1. inž. Stepišnik (Ilir.) (165, 617, 1187) 1721 točk; 2. Filipič (M) (165, 611, 1185) 1704 točke; 3. Lužnik (M) (170,5, 603, 1147) 1701 točka; 4. Gregorovič (Z) 1469 točk; 5. Jeglič (R) 1399 točk; 6. Surkalović (Z) 1138 točk.

Metevalci:
1. Lužnik (M) (43,25, 11,35, 36,77) 1648 točk; 2. Hlade (Z) (39,50, 12,24, 35,18) 1628 točk; 3. inž. Stepišnik (Ilir.) (39,90, 11,61, 35,68) 1586 točk; 4. Gregorovič (Z) 1458 točk; 5. Gužnik (Z) 1279 točk; 6. Kovatič (Z) 1083 točk.

Nesrečen poraz ISSK Maribora

SK BATA JE PORAZIL ISSK MARIBOR V PRVI IZLOČILNI TEKMI 5:2 (1:1) REZULTAT JE PO POTEKU IGRE MNOGO PREVISOK

Včeraj se je odigrala na Rapidovem igrišču kvalifikacijska nogometna tekma za vstop v ligo, ki se je odigrala za domačine pod jako nesrečnimi okoliščinami. Prvi domači moštvo včeraj nikakor ni uspelo, da bi bilo razvilo vse svoje znanje, posebno ni bilo moč doseči prave povezanosti med posameznimi formacijami, ki so igrali več ali manj brez vsakega sistema, na slepo srečo. Bilo pa je tudi že od vsega začetka handicapirano radi blesure Kurenta, ki se je sicer vrnil v igro, pa se seveda ni mogel popolnoma uveljaviti. Odločilno je bilo, da je v veliki meri odpovedala kritična vrsta, ki ni znala dati napadu uporabnih žog, ter je jako slabo pokrivala — levo krilo je bilo stalno prosto, kar se je zlasti maščevalo v prvih minutah druge polovice, odčen podneec v tej formaciji pa je bil srednji krilec, dokler ni radi malo izdatne pomoči z leve in desne proti koncu omagal. Moštvo domačih je v drugi polovici pokazalo veliko pomankanje kondicije, kar je pač vse posledica domanjkanja primerne prostora za trening. V napadu sta najboljša igrala Vane in Tičar, slednji je vtiš jako pokvaril proti koncu radi svojih znanih nesposobnosti, tudi Dušan se je jako potrudil, dokler je mogel, ostali niso posebej zbujali pozornosti. Ožja obramba je radi svojega sistema v igri mnogo pripomogla k dobljenim golom, v opravičilo pa ji je, da je formacija z blesiranim Kurentom morala več ali manj odpovedati.

Gosti so nastopili s 4 rezervnimi igralci ter radi tega niso v polni meri zapustili vtiš vigranega zela, zlasti sta podala sibo igro oba branilca, toda neodločno domači napad tega ni znal izkoristiti. Gosti pa so zato pokazali, da ima vsak posebej za seboj resno nogometno šolo, vsi so odlični v kondiciji, dobro startajo, dobro obvladajo žogo, precizno podajajo ter zlasti pred golom jako nesebično ustvarjajo drug drugemu ugodne pozicije, kar se po včerajšnji igri o domačih ne da reči. Nasprotno, egoizem je poleg smole v streljanju pokvaril lepe šanse. Najboljše moči so imeli gosti v vratarju Popoviču ter v Rajčiju in Šlterju v napadnem kvintetu, moštvo razpolaga poleg tehničnega znanja tudi z velikim številom dovoljenih in nesebojnih trikov.

Po penomeni, ki ga gosti uživajo, smo upravičeno pričakovali od njih kot celote malo več, kajti malo bolje razpoloženo domače moštvo bi jim ne bilo dalo prilike, da odidejo z zmago iz Maribora. Po poteku igre je rezultat mnogo previsok, kajti domači so imeli najmanj ravno toliko zrelih šans kakor zmagovalci, pač pa manj sreče in odločnosti.

Prvi polčas sta obe stranki začeli jako nervozno, gosti so igrali iz previdnosti zaprto. Že v 7. min. je Kurent radi blesure zapustil teren, a se je pmalu sejele zopet vrnil. Po brezuspešnih izmenicah napadnih in Rajčij v 23. min dosegel po greški Kurenta za svoje barve vodstvo. Takoj nato so gosti potegnili obe zvezi v obrambo, da branijo rezultat. Maribor je s tem dobil rahlo premoč, vendar je ostala igra v glavnem odprta. Kljub ponovnim zrelim prilikam je izenačenje padlo šele v zadnji minuti. Bačnikova bomba se je odbila k prostemu Tičarju, ki je žogo bliskovito poslal v mrežo.

Drugi polčas je začel s presenečenjem. Gosti so v prvih 3 min. zvišali po Rajčiju in Šlterju na 3:1. Kljub temu domači niso klonili, napadali so dalje, toda radi mnogo premehke igre brez številnega uspeha. Sreča jim tudi zdaj ni bila mila, žoge iz najvišje bližine so postale plen izbornega Popoviča v vratih. Gosti so igro zopet odprli. V 29. min. je Simčič iz prostega strela plasiral žogo preko zida neobranljivo v nasprotno mrežo. Ta uspeh je dal domačim novega impulza, toda moči so bile že vidno izčrpane, zadnje minute so pripadale gostom, ki so pokazali več izdržljivosti ter so po Boraviču v 42. in 44. min. postavili končni rezultat.

Tekmo je sodil Beogradčan M. Stojanović.

Tekmi je prisostvovalo le okoli 700 gledalcev, kar je po zadnjih deževnih nedeljah precej razumljivo, zlasti ker je bilo mnogo prirediteljev, ki so bil eprelozene na včeraj.

Po včerajšnji zmagi je več kot golovo, da bo iz dvoboja Maribor-Bata izšel slednji kot zmagovalec.

V predigri so juniorji ISSK Maribora premagali Slavijo s 5:1 (3:1). Sodnik g. Končič.

Za pokal kraljice Marije

Jugoslavija—Italija 2:1
V Beogradu tekmujea damski teniški reprezentanci Jugoslavije in Italije za damski srednjeevropski pokal Nj. Vel. kraljice Marije. Hela Kovacheva je premagala Italijanko San Dominico s 6:3, 6:3. Alice Filjanova pa Tonnelligravo s 6:4, 6:3. Drugi dan so iste igralke nastopile v dublu, ki sta ga dobili Italijanki z rezultatom 5:7, 7:5, 6:4. Jugoslavija vodi 2:1.

s Gostovanje v Vienne v Zagrebu. Dunajski Vienne je v Zagrebu v soboto izgubila proti HASK-u 2:4, čeprav je bila že z 2:0 v vodstvu drugi dan proti Gradjanskemu pa z 1:3.

Jugoslavija — Belgija 2:1

PRESENETLJIV PORAZ NASHI MUSKETIRJEV V DOUBLU — NEMČJA SE JE PLASIRALA V EVROPSKI FINALE

V soboto sta bila v Zagrebu prva dva singla med jugoslovanskimi in belgijskimi zastopniki v Davisovem cupu. Puncce je s težavo premagal Belgijca Lacroixa 1:6, 6:3, 6:3, 7:5, dočim je imel Mitit proti Geelhandu mnogo lažji posel ter je odločil igro v treh setih s 6:1, 6:4, 6:1 v svojo korist.

Včeraj se je odigrala double, v katerem sta Puncce in Mitit presenetila z jako slabo igro ter gladko izgubila v treh setih s 6:2, 6:2, 6:3. Jugoslavija vodi z 2:1.

zaključni singli so na sporedu danes popoldne.

NEMČJA—ANGLIJA 3:0

Nemčija si je v Berlinu že zagotovila vstop v evropski finale. Menzel je premagal Harea, ki je pri stanju 6:0, 6:1 v tretjem setu radi boleznii odstopil. Henkel pa je odpravil Shayaesa 6:2, 6:3, 6:1. V dublu drugi dan matcha je nemški par Henkel-Metaxa porazil par Shayaes-Wilde s 6:4, 6:2, 6:2 ter zagotovil Nemčiji nadaljnje tekmovalje.

Kolesarsko prvenstvo MKP

Seniorski prvak Planinšek (KSK Celje), juniorski pa Sodce (Maraton)
Včeraj dopoldne je bila na cesti Maribor—Prevalje cestna dirka za kolesarsko prvenstvo Mariborske kolesarske podzveze za seniore in juniore. Prvi so vozili do Mareberga in nazaj (80 km), drugi pa do Brezna in nazaj (60 km). Startalo je 6 juniorjev (1 odstopil) ter 8 seniorjev (3 odstopili). Po propozicijah ima prvih 5 v vsaki skupini pravico starta v državnem prvenstvu. Start je bil malo pred pol. 9. pri km. kamnu 1 na Koroski cesti, kjer je bil tudi cilj. Doseženi so bili sledeči rezultati:

Juniorji — 60 km:
1. Planinšek (KSK Celje) 2:7:58 (28,5 km na uro); 2. Lukas (Tekst. Del.) 2:10:10; 3. Spajzer (KSK Celje) 2:11:01; 4. Rozman (Zel); 5. Lenc (Postela).

Seniorski — 80 km:
1. Sodce (Maraton) 2:54:54 (27,5 km na uro); 2. Sojč (Maraton) 2:57:42; 3. Sketa (Perun) 3:0:18; 4. Jernejc (KSK Celje); 5. Rantl (Postela).

Organizacija je bila v dobrih rokah ter je prirediteljev potekla brez pomembnih nezdov.

KOLESARSKA DIRKA OKOLI NEMČIJE

V tretji etapi Breslau-Reichenberg, dolgi 219,3 km, je zmagal Belgijec Grisold.

Sokolstvo

Sončna sokolska nedelja

MOGOČEN NASTOP SOKOLSKIH DRUŠTV Z VELICASTNO POVORKO PO MESTU.

Včerajšnja nedelja v Mariboru je bila vsa v znamenju sokolskega zleta. Že zgodaj predpoldne so bile na telovadisku Sokola-matice skušnje sokolskih telovadcev, ob 11. uri pa se je zbrano sokolstvo v mogočni povorki razlilo iz telovadšča v Ljudskem vrtu po mariborskih ulicah. Vseposvoda do Sokolskega doma je pozdravljala navdušena množica dolgo povorko, ki se je sestajala iz fanfaristov, konjenikov, članov in članic, moškega in ženskega naraščaja, sokolske dece in številnega občinstva.

Popoldne pa je bil na letnem telovadisku Sokola-matice v Ljudskem vrtu nastop sokolstva mariborskega okrožja. Vse edince so pokazale veliko izvežbanost in pripravljenost. Nastop sokolskih telovadcev sta vodila okrožni načelnik br. Čilenšek in okrožna načelnica s. Vičičeva. Po nastopu,

ki se je končal s pesmijo »Hej Slovani!«, se je razvila ljudska veselica. Pri prirediteljih je sodelovala voj. godba.

SOKOLI NA MEJO!

Sokolsko društvo pri Sv. Antonu v Sl. goricah priredi v četrtek, 8. t. m., telovadni nastop z razvitjem prapora. Naša dolžnost je, da s svojo udeležbo podpremo naše mejaše. Vožnja z avtomarom tja in nazaj 22 din, za člane v kroju 16 din. Odhod ob 13. uri izpred Sokolskega doma, povratek ob 20. uri. Prijave pri »Putniku« do torka popoldne. Zdravo!

Rešitev križanke štev. 35.

Vodoravno: strašilo, oligocen, Rajmaja, ako, oko, ena, mat, leto, oče, Irokez, Tino, Ilirijan, jek, Lada.
Navpično: Sora, liti, tlakomer, je, Rimokalkol, aga, otok, šoja, cili, Ica, erozija, Lenin, nad, ona, anemona.

E. S. BRUCE:

Puščavnikova skrivnost

»Kdaj pa so ga zadnjič videli?«
»Snoči«, je odvrnil sir Philip z zaskrbljenim obrazom. »Nesel je dva zajca moji strežnici, gospe Willingbyjevi.«

»Ali ga je ona še videla?«

»Da.«

»Ali je bil videti v skrbeh?«

»Vprašal sem gospo Willingbyjevo.

Rekla je, da je bil prav dobre volje.«

»Ali ni preveč popilval?« je iznenada vprašal Gibbons.

To vprašanje siru Philipu očitno ni bilo prav všeč.

»Prav za prav reše, je priznal. »Mojo oskrbnik Page ima majhno napako — ne maram govoriti o njem že v preteklem času —, da je nagnjen k pijančevanju.«

»Samo nagnjen? Skromni stele je odvrnil Gibbons: »Skromni in preveč obzirni. Kolikokrat je moral plačati kazen zaradi njegovega vedenja.«

»Saj smo vsi pod kožo krivavi!« je rekel sir Philip. »Page je zelo zmožen in vesten oskrbnik. Moji otroci ga imajo vsi prav radi. Ni morem verjeti, da bi se mu

bilo kaj pripetilo. Saj ima same prijatelje!«

»Res je«, je priznal Gibbons. »Rad plačuje za druge v gostilni. Zmerom ima polne žepce denarja in se ne trese zanj. Slišal sem, da dobiva na dirkah.«

»Jaz mu dajem prav spodobno plačo in pri igri ima dosti sreče, je povedal bančnik. »Sicer se me to ne tiče, ker je njegova zasebna zadeva, priznati pa moram, da mi je dal pogosto kakšen dragocen migljaj. Prosim vas, storite vse, da ga najдете, gospod Beeke!«

»Našli ga bomo!« je odvrnil Beeke z vso odločnostjo.

Obrnil se je in odšel z umetnim zobovjem.

»Zdaj tu nimava več dela, Eustace«, je rekel. »Sir Bertram ga bo pa imel polne roke, ko pride.«

»Sodim, da ste vse poglavitno že vi opravili, Beeke.«

Zloben nasmešek je preletel Beekeov obraz.

»Odpeljite me v Wersterham, Eustace«, je rekel. »Rad bi že vse uredil pred prihodom sira Bertrama. Čemu naj bi on po-

35

žel vso slavo? Obisk v Carringtonovi graščini bova malo odložila. Najprej morava ugotoviti, kdo je zgorel mrtvec.«

»To se mi ne zdi prav lahko. Mislim, da se je Page kje napil in obeležal.«

»Da, obeležal, je prepričano odvrnil Beeke. »Obeležal v Clintonovem letalu, ko je dobil kroglo v srce.«

Kmalu sta bila v Wersterhamu. Gospod Matthew Stanton, ki je imel razkošno opremljeno delavnico in čakalnice, je bil doma.

»Sir Philip Laver naju je poslal, gospode, je dejal Beeke.

»Sir Philip in lady Laverjeva prihajata že več let k meni, je odvrnil zobni zdravnik. »Kaj pa je tole?«

»Umetno zobovje. Ali ste ga vi napravili?«

Stanton ga je dobro pogledal in počasi odkimal.

»Ne, je odvrnil. »Tako slabo pa jaz ne delam. Tudi tako slabega materiala ne uporabljam.«

Beeke ni bil videti prav nič presenečen.

»Saj se mi je takoj zdelo, da to ne bo vaše delo, gospod Stanton«, je rekel. »Samo prepričati sem se hotel. Sir Philip je svetoval nekemu gospodu Pageu, naj si gre k vam popraviti zobe.«

»Page? Njegov oskrbnik je, kajne?«

Ne, k meni ga ni bil, je povedal zobni

zdravnik. »Ali je to njegovo zobovje? Jaz ga nisem delal. Kako, da ste me prišli vprašat?«

»Mislim, da je umetno zobovje last človeka, ki je v pretekli noči zgorel, in morda morava ugotoviti, kdo je bil prav za prav ta človek, je povedal Beeke. »Thomas Page je včeraj izgubil in zato morava...?«

»Možak v letalu, kaj? Poznam že to zadevo, je vzklilni Stanton in vzel spet zobovje v roke. »V listih sem bral, da je truplo zgozleno. Kako, da se kavčuk ni stopil?«

»Ker zobovja nismo dobili v njegovih ustih, ampak v ribniku,« je povedal Beeke. »Bojim se, da je mrtvec Thomas Page, in upal sem, da mi boste vi lahko pomagali. Očitno torej Page svojega gospodarja ni poslušal... Sel je h kakšnemu drugemu zobnemu zdravniku. Koliko pa jih je v Wersterhamu?«

»Ne vem. Sicer pa je Page lahko hodil tudi v London. Bojim se, da po tej poti ne boste daleč prišli.«

»Mislim, da bom le prišel, je vzklilni Beeke. »Bolj verjetno se mi zdi, da si je Page popravil zobe v Wersterhamu. Kateri izmed vaših tovaršev pa najbolj oglja so po listih. Saj razumete, kako mislim: kateri dela najceneje in na upanje?«

(Dalje sledi.)

VRHUNEC NEMŠKE IZDELAVE

na področju INDUSTRIJE AVTOMOBILOV in MOTORNih KOLES Vam bodo pokazale na Ljubljanskem velesaimu sledeče znamke:

Ljubljana 3. 6. - 12. 6. 1939

Zanimivosti

Mravljinje glave - zaponke pri operacijah

Nauk o žužkih je mlada veda. Še pred 150 leti so proglasili lady Glanvilleovo za prismojeno, ko je zbirala metulje. Zdaj vemo, da so žuželke že bile 40 milijonov let prej na svetu kakor človek. Računajo, da imajo žužki že 300 milijonov rodov za seboj! Tako razvijajoča se bitja so dobila neverjetno sposobnost prilagodljivosti in odpornosti.

Dandanes je na svetu več milijonov žužkov, znanstveno so jih doslej obdelali 750.000 vrst. Premnoge žuželke mora

človek preganjati s strupom, ki ga na moderen način sejejo iz letal, ali pa z drugimi žuželkami, morilkami med tovaršicami. Tako prevažajo letalske družbe cele roje os na druge celine, kjer ugonabljajo škodljivke. Iznajdljivi izkoriščevalci žužkov so pamtorska plemena v Srednji Afriki, ki porežejo termitom glave in njihove čeljusti jim služijo pri raznih operacijah kot najbolj zanesljive zaponke...

ZAŠTRUPLJENI BONBONI

Neki zakonski par v Groningenu na Holandskem je prejel zavojček bonbonov. Ko sta jih zakonca použila, so ju napadli krči. Preiskava je dognala, da so bili sladkorčki zastrupljeni. Zavoj je zakonca poslala neka učiteljica, ki se je hoteli nad njima maščevati zaradi že starih preprirov. Njo in njenega 16 letnega brata je policija zaprla.

NAPREJ K PETEMU MILIJONU.

Tak je naslov okrožnice angleškega ministrstva za zdravje naroda, kjer poziva ljudi k nadaljnji gradnji novih stanovanj. L. 1918 je bilo na Angleškem okrog 8 milijonov hiš, po vojni so zgradili doslej že štiri milijone novih poslopj. 1,5 milijona novih hiš je zgradila država, 1 milijon hiš so postavile občine, 500.000 pa privatniki. Samo v l. 1932 so porušili 250.000 starih hiš na Angleškem.

TRIDESET LET JE KRADEL

Monter Guyoux je bil nameščen štirideset let kot nočni čuvaj v neki pariški trgovini. Vsi so zaupali njegovim poštenosti, dokler ga niso nekoč po naključju razkrinkali. Detektivji so namreč opazili, da nosi čuvaj vsako noč zavojce s seboj. Dognali so, da je nosil domov najrazličnejše blago. Kradel je najmanj trideset let, doma so našli celo skladišče ukradenega blaga v vrednosti več tisočev din.

LINCANJE CIGANOV NA POLJSKEM

V vasico blizu Huma sta prišla ciganska jezdec in zahtevala od kmeta cigarete. Ker ju je kmet zavrnil, sta moža razjahala in z bičem pretepla gospodarja. Mož je obležal v krvi, cigana sta pokradla, kar se jima je ljubilo, in odjezdila. Prihitieli so vaščani, se oborožili z vilami in kosami ter jo ubrali za cigani. Pred ciganskim taboriščem se je vnela prava trurna bitka. En kmet je obležal mrtve, 11 drugih je bilo težko ranjenih. Ciganom se je posrečilo z mrtveci in ranjenci pobegniti, le dva moža in dve ciganki so razjarjeni kmetje ujeli in jih strahovito lincali. Orožniki so šele čez nekaj dni zvedeli o strahotnem pokolu v samotnih vaseh.

40-LETNI MOŽ V ZIBELKI

V Jasenovcu pri Daruvru na Hrvaškem imajo zdravniki nenavaden primer. V zibelki leži 40-letni človek, ki ni večji od dojenčka. Od rojstva je navezan na zibelko, mati ga hrani kakor vsakega dojenčka, s steklenico mleka. Njegove oči imajo zelo inteligenten izraz, 40-letni dojenček razume vse.

Katehet: — In ko je Bog ustvaril zemljo, potem... no, Mirica?

Mirica: — Potem je dejal: Ustvarimo človeka po svoji podobi...

Katehet: — A komu je to dejal?

Mirica: — To je dejal... storklji.

Narednik regrutu: — Ali znaš plavati?

— Znam, gospod narednik.

— Kje si se pa naučil?

— V vodi, gospod narednik!

Narednik dijakom — regrutom: — Kar

dar jaz govorim, morate molčati kakor

sveti Kolumb, ko je prvič zagledal New

York...

MALI OGLASI

CENE MALIH OGLASOV: V malih oglasih stane vsaka beseda 40 par. najmanjša pristojbina za te oglase je din 6.—. Družbe, orkestri, dopisovalci in izštevovski oglasni din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 10.—. Debele tiskane besede se računajo dvojnó. Oglasi davek za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj ob naročilu. Ostroga se le vnaprejšnjem v oglasni skopi in naročilo ali na po pošti. Pošiljatelj se obvezuje, da bo odgovoril na vse odgovore glede malih oglasov se mora odločiti znotraj 3 dni.

Razno	Stanovanje	Soba odda
IŠČEM BOLJŠEGA GOSPODA ali upokojenca, ki bi imel veselje, prebivati na deželi po-hištvo potrebno. Oskrba v hiši. Posvetilo leži v bližini Maribora. Ponudbe na upravo pod »Mirni dom«. 5125-1	SOBA IN KUHINJA se takoj odda s hlevom. Ptujska cesta 54. 5124-5 VELIKA SOBA ter kuhinja se odda. Koroška cesta 90. 5128-5 Stanovanje išče Iščem čisto DVOSOBNO STANOVANJE v novejši hiši, bližina centra. Ponudbe takoj na portirja hotela »Zamorca«. 5123-6 no.	2 SOLIDNA GOSPODA se sprejmeta na stanovanje in hrano. Mlinska 35. 5129-7 Službo dobi MLAJŠA POSTREŽNICA za delo čez dan se takoj sprejme. Naslov in upravi »Večernika«. 5126 SLUŽKINJA z dežele, pogoj: pridna in poštena, dobi stalno mesto. Sever, gostilna, Dobrava-Tez no. 5130-9

V globoki boli naznanjajo podpisani vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je njihov iskreno ljubljani, nepozabni sin in brat, gospod

Emil Klanjšček

mehanik v orožniški šoli v Krškem

v soboto, 3. junija 1939, v 26. letu starosti nenadoma Bogu vdano preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v ponedeljek, 5. junija 1939, ob 16.15 uri iz mrtvašnice na Pobrežju.

Sv. maša zadušnica bo v torek ob 7. uri v magdalenski cerkvi.

Maribor, 5. junija 1939.

5121

Globoko žalujoči ostali.